

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГРУНТОЗНАВСТВО»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	206 Садово-паркове господарство ОПП Садово-паркове господарство
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс, семестр	Курс – 1, семестр – 1
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 105 Кількість кредитів – 3,5
Мова викладання	Державна
Факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології, кафедра землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова
Контактні дані розробника	<i>Викладач:</i> Оніпко Валентина, доктор педагогічних наук, професор Контакти: каб. 32 (навчальний корпус №1) e-mail: valentya.onipko@pdaa.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/onipko-valentya-volodymyrivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Мета викладення дисципліни: формування поняття про визначальне значення ґрунту у природі та суспільстві (оволодіння методами раціонального використання та охорони ґрунтів на основі всебічного вивчення особливостей ґрунту як природно-сторичного тіла, а також як головного ландшафтного компоненту, як середовища росту та розвитку декоративних рослин; у забезпеченні студентів глибокими теоретичними та практичними знаннями про особливості будови ґрунтового покриву, його родючості, режимами та властивостями, класифікацією ґрунтів, агровиробничими групами, захисту від ерозії. Надання студентам як майбутнім фахівцям садово-паркового господарства щодо способів уникнення, попередження та зменшення негативних наслідків впливу антропогенної діяльності на властивості ґрунтового середовища, збереження і відтворення ґрунтової родючості та особливостей їх використання у садово-парковому господарстві.
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 11. Навички здійснення безпечної діяльності. <i>фахові:</i> ФК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садовопаркових робіт тощо). ФК 2. Здатність розмножувати та вирощувати посадковий матеріал декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті. ФК 4. Здатність формувати й підтримувати в належному стані газонний покрив об'єктів садово-паркового господарства.

	ФК 12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.
Результати навчання	РН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста. РН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садовопарковому господарстві РН 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.
Методи навчання	<i>Словесні методи:</i> розповідь-пояснення, бесіда, проблемний виклад. <i>Наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування. <i>Практичні методи навчання:</i> лабораторні завдання, дослідницькі методи. <i>Частково-пошуковий, пояснювально-ілюстративний методи.</i> <i>Інтерактивні методи:</i> мікрофон, мозковий штурм, дискусії і групові обговорення. <i>Комп'ютерні і мультимедійні методи:</i> використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання та відеоконтента.
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Ґрунтознавство як наука. Тема 2. Походження і склад мінеральної та органічної частин ґрунту. Тема 3. Ґрунтові колоїди і вбирна здатність ґрунту. Тема 4. Фізичні показники та фізико-механічні властивості ґрунтів. Тема 5. Водні, повітряні та теплові властивості ґрунтів. Тема 6. Закономірності географії ґрунтів. Чорноземні й каштанові ґрунти та їх окультурювання. Тема 7. Підзолисті, болотні, галогенні ґрунти та їх окультурювання.
Стратегія оцінювання результатів навчання	<i>Форми поточного контролю:</i> опитування; виконання завдань на лабораторних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. <i>Форма семестрового контролю:</i> екзамен.
Політика навчальної дисципліни	1. Академічна доброчесність: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. 2. Дедлайни та перескладання: практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату. 3. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Знання дисциплін природничого спрямування
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни	Презентації, відеоконтент, https://moodle.pdau.edu.ua/course/view.php?id=8609
Рекомендовані джерела інформації	<i>Основні</i> 1. Аверченко, В. І. Ґрунтознавство [Електронний ресурс] : навч. посіб. Харків : Мачулін, 2018.

2. Грунтознавство: підручник / Тихоненко Д.Г., Горін М.О., Лактіонов М.І. та ін.; за ред. Д. Г. Тихоненка. К.: Вища освіта, 2005. 703 с.
3. Гнатенко О.Ф., Капштик М. В., Петренко Л.Р., Вітвицький С.В. Грунтознавство з основами геології : навчальний посібник. К.: Оранта, 2005. 648 с.
4. Малюк Т.В. Грунтознавство з основами геології : методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт для студентів денної форми навчання за напрямом підготовки 201 «Агрономія», ОКР «Бакалавр». ТДАТУ, 2018. 96 с.
5. Малюк Т.В. Навчально-польова практика з ґрунтознавства : методичні рекомендації з організації, проходження навчально-польової практики з дисципліни «Грунтознавство» для студентів за напрямом підготовки 201 «Агрономія», ОКР «Бакалавр». ТДАТУ, 2020. 29 с.
6. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з курсу «Грунтознавство» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство» / укл. М. Салюк. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022 – 60 с.
7. Назаренко І.І., Польчина В.А. Нікорич С.М.. Грунтознавство з основами геології : підручник. Ченівці: Книги-XXI, 2006. 504 с.
8. Охорона ґрунтів : підручник для студ. аграрних закладів освіти III-IV рівнів акредитації / Шичула М.К., Гнатенко О.Ф., Петренко Л.Р., Капштик М.В. К. : Знання, 2004. 399с.
9. Охорона ґрунтів і відтворення їх родючості: навчальний посібник / Забалуєв В.О., Балаєв А.Д., Тараріко О.Г. та ін.; за ред. д-рів, проф. В.О. Забалуєва та В.В. Дегтярьова.– Вид. 2-ге, змін. і допов. – Х.ФОРМ Бровін, 2017. – 348 с.
10. Панас, Р. М. Грунтознавство : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2021. – 372 с.
11. Полупан М.І. Соловей В.Б., Величко В.А. Класифікація ґрунтів України / за ред. М.І. Полупана. К.: Аграрна наука, 2005. 300 с.
12. Полупан М.І., Соловей В.Б., Кисіль В.І., Величко В.А. Визначник еколого-генетичного статусу та родючості ґрунтів України К.: Колообіг, 2005. 304 с.

Допоміжні

1. Аблеєва І. Ю., Пляцук Л. Д., Трунова І. О., Яхненко О. М., Бережна І. О. Вплив біостимуляторів на мікробіологічний стан нафтозабруднених ґрунтів. Науково-технічний журнал N 1(23) .2021. С 73 – 83
2. Ласло О.О., Шевчук С.М., Оніпко В.В. Оцінка стану агроландшафтів за показниками розораності та антропогенного навантаження шляхом картографічного моделювання (на прикладі Полтавської області). Таврійський науковий вісник. №128. С 375–382 DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.128.52>.
3. Маренич М. Оніпко В. 1. Особливості практичної підготовки майбутніх фахівців із геодезії в сучасних умовах університетської освіти. Ukrainian professional education = Українська професійна освіта: наук. журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Полтава, 2022. Вип. 12. С. 87–96
4. Оніпко В. В. Грунтознавство з основами сільського господарства: методичні вказівки для проведення лабораторних занять для студентів денної форми навчання / уклад.: В. В. Оніпко, В. І. Іщенко, Н. Т. Максименко. – Полтава, 2020. – 72 с.
5. Оніпко В. В. Методичні рекомендації для виконання лабораторних робіт з факультетської вибіркової навчальної дисципліни «Агрохімічне картографування ґрунтів» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання, освітнього ступеня бакалавр. Полтава, 2022. 168 с.

6. Онiпко В. В. Методичнi рекомендацiї для виконання самостiйної роботи здобувачiв вищої освiти з факультетської вибiркової навчальної дисциплiни Агрохiмiчне картографування для здобувачiв вищої освiти денної та заочної форми навчання, освiтнього ступеня бакалавр. Полтава, 2022. 70 с.
7. Онiпко В. В. Сiльське господарство з основами ґрунтознавство : Методичнi вказiвки / Онiпко В. В., Iщенко В. I., Максименко Н. Т. – Полтава, 2020. Ямелинець Т. Інформацiйне ґрунтознавство : монографiя Львiв : ЛНУ ім. Iвана Франка, 2022. – 352 с.
8. Онiпко В.В., Поспелов С.В. Методичнi рекомендацiї для виконання лабораторних робiт з обов'язкової навчальної дисциплiни «Геологiя з основами геоморфологiї» для здобувачiв вищої освiти денної форми навчання за освiтньо-професiйною програмою Геодезiя та землеустрiй, спецiальностi 193 Геодезiя та землеустрiй, освiтнього ступеня бакалавр. Полтава, 2022. 218 с.
9. Онiпко В.В., Поспелов С.В. Методичнi рекомендацiї для виконання самостiйної роботи здобувачiв вищої освiти з обов'язкової навчальної дисциплiни «Геологiя з основами геоморфологiї» для здобувачiв вищої освiти денної форми навчання за освiтньо-професiйною програмою Геодезiя та землеустрiй, спецiальностi 193 Геодезiя та землеустрiй, освiтнього ступеня бакалавр. Полтава, 2022. 146 с.
10. Теоретико-методологiчнi проблеми землекористування Карпатського рeгiону України : автореферат... д-р географ. наук, спец.: 11.00.05 – бiогеографiя та географiя ґрунтiв. Львiв : МОН Укр. Львiвський нац. ун-т ім. I. Франка, 2013. – 36 с
11. Черниш Є.Ю., Батальцев Є. В., Пляцук Л.Д., Рубiк Г., Яхненко О.М., Скворцова П.О. Application of technological solutions for bioremediation of soils contaminated with heavy metals. Journal of Engineering Sciences. Volume 8, Issue 2. 2021. –P 8–16
12. Ямелинець, Т. С. Теоретичнi основи i практика iнформацiйного ґрунтознавства : автореферат... д-ра геогр. наук, спец.: 11.00.05 – бiогеографiя i географiя ґрунтiв Львiв : Львiвський нац. ун-т ім. I. Франка, 2021. – 40 с.
13. Яхненко О. М., Трунова I. О., Васькiна I. В.. Методичнi вказiвки до виконання практичних робiт iз дисциплiни «ґрунтознавство» [Електронний ресурс] : для студ. спец. 101 «Екологiя» всiх форм навчання: у 3-х ч. Ч.3 : ґрунти України i свiту. – Суми : СумДУ, 2022. – 76 с.
14. Яхненко О. М., Трунова I. О., Козий I. С. Методичнi вказiвки щодо виконання практичних робiт iз дисциплiни «ґрунтознавство» [Електронний ресурс] : для студ. спец. 101 «Екологiя» всiх форм навчання: у 3-х ч. Ч.2 : Вiдбiр проб ґрунту в польових умовах. – Суми : СумДУ, 2021. –19 с.
15. Яхненко О. М., Трунова I. О.. Методичнi вказiвки щодо виконання контрольної роботи iз дисциплiни «ґрунтознавство» [Електронний ресурс] : для студ. спец. 101 «Екологiя» всiх форм навчання. – Суми : СумДУ, 2021. – 13 с.
16. Plyatsuk L., Balintova M., Chernysh Ye., Demcak S., Holub M., E. Yakhnenko. Influence of Phosphogypsum Dump on the Soil Ecosystem in the Sumy region (Ukraine). Applied Sciences, # 9. 2019. doi:10.3390/app9245559
17. Plyatsuk L. D., Chernysh Y. Y., Ablieieva I. Y., Yakhnenko O. M. and other/ Remediation of Soil Contaminated with Heavy Metals. JOURNAL OF ENGINEERING SCIENCES. Volume 6, Issue 1 (2019). DOI: 10.21272/jes.2019.6(1).h1

	<p>18. Plyatsuk L., Chernysh Y, Yakhnenko O., Trunova I., Kozii I.. Research of migration patterns of heavy metals in the area of phosphogypsum storage influence. Environmental problems. 2018. Vol. 3. № 1. P. 49-52.</p> <p><i>Інформаційні ресурси</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні аспекти розвитку науки про засолені ті солонцеві ґрунти та їхні меліорації в Україні www.nbu.gov.ua/Portal/.../Vt545.pdf 2. Водний режим ґрунту vseslova.com.ua/.../Водний_режим_ґрунт... 3. Родючість ґрунтів, її види та оцінка. www.nbu.gov.ua/portal/Chem.../195.pdf 4. Хімічний склад та аналіз основних компонентів ґрунтів www.achem.univ.kiev.ua/books/zuy/soil.pdf 5. Всесвітня довідкова база ґрунтових ресурсів (WRB) https://www.boku.wzw.tum.de/index.php?id=wrb 6. https://mix.sumdu.edu.ua/textbooks/33052/index.html
Рік введення	2023 р.